

به نام خدای مهربان

قوانین

پاسداری و دفاع از مرزهای جهان اسلام

و بررسی ترور سردار شهید حاج قاسم سلیمانی
از نگاه قوانین بین‌المللی

دکتر محمد مهدی سیدناصری

مرتضی بریری

دفتر و فروشگاه مرکزی:
تهران، خ انقلاب، خ فلسطین جنوبی، خ محتشم، شماره‌ی ۲۰، طبقه‌ی همکف، واحد ۲
تلفن: ۶۶۴۱۰۵۴۱ (خط ۵) • تلفکس: ۶۶۴۶۸۲۶۳ • کدپستی: ۱۳۱۵۸۴۴۵۴۷
ایستگاهرام: ghasedakbooks • تلگرام: @ghasedakbooks • فروشگاه آنلاین: www.ghasedakbooks.ir

قهرمان ملت

مرتضی بریری - دکتر محمدمهدی سیدناصری

اجرای جلد: فریدون حقیقی

ویراستار: سیده فاطمه میرغیثی

صفحه‌آرایی: کارگاه گرافیک قاصدک

زیر نظر شورای بررسی

لیتوگرافی: گلیا • کد: ۰۰/۱۰۷۹

چاپ اول: زمستان ۱۴۰۰ • شمارگان: ۵۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۳۷-۲۳۸-۵

کلیه‌ی حقوق چاپ و نشر انحصاراً برای

موسسه‌ی نشر و تحقیقات ذکر محفوظ است.

قیمت: ۴۹۰۰۰ تومان

سرشناسه: بریری، مرتضی، ۱۳۶۶-

عنوان و نام پدیدآور: قهرمان ملت/مرتضی بریری، محمدمهدی سیدناصری.

مشخصات نشر: تهران: موسسه نشر و تحقیقات ذکر، کتاب‌های منعم، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری: ۱۵۲ ص. / شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۳۷-۲۳۸-۵

وضعیت فهرست نویسی: فیبا / یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۴۱-۱۴۴.

موضوع: سلیمانی، قاسم، ۱۳۳۵-۱۳۹۸. Soleimani, Qasem, ۱۹۵۶-۲۰۲۰

موضوع: سلیمانی، قاسم، ۱۳۳۵-۱۳۹۸. -- ترور -- Soleimani, Qasem -- Assassination

موضوع: شهیدان -- ایران -- سرگذشتنامه -- Martyrs -- Iran -- Biography

سرداران -- ایران -- سرگذشتنامه -- Generals -- Iran -- Biography

شناسه افزوده: سیدناصری، محمدمهدی، ۱۳۷۰- Seyed Naseri, Mohamad Mehdi, ۱۹۹۱-

رده بندی کنگره: DSR۱۶۶۸

رده بندی دیویی: ۹۵۵/۰۸۴۴۰۹۲

شماره کتابشناسی ملی: ۸۷۰۴۲۷۶

این کتاب با کاغذ حمایتی منتشر شده است.

فهرست مطالب

مقدمه‌ی ناشر..... ۵

فصل اول: حکمت مرزبانی

گفتار اول: چرا باید اندیشه حاج قاسم را گسترش داد و از خون او دفاع کرد؟ ۹
گفتار دوم: مسئله‌ای به نام «امنیت» ۱۶
گفتار سوم: «امنیت» در کلام الله مجید ۱۸
گفتار چهارم: جهاد؛ دکترین دفاعی اسلام ۲۵
گفتار پنجم: سیاست و اسلام ۳۴

فصل دوم: حقوق بین الملل و مسئله تروریسم

گفتار اول: چیستی تروریسم ۴۳
گفتار دوم: مفهوم تروریسم در اسناد بین المللی ۵۰
گفتار سوم: اقدامات سازمان ملل متحد در مقابله با تروریسم ۵۹
گفتار چهارم: رویکرد مجمع عمومی در مقابله با تروریسم ۶۲
گفتار پنجم: رویکرد شورای امنیت سازمان ملل متحد در مقابله با تروریسم ۸۰
گفتار ششم: مواضع طرف‌های درگیر ۱۰۸
گفتار هفتم: تحلیل از منظر حقوق بین الملل ۱۱۰
گفتار هشتم: توسل به زور غیرقانونی آمریکا علیه ایران ۱۱۶
گفتار نهم: تجاوز آمریکا علیه عراق ۱۱۹
گفتار پایانی: ضرورت تقویت منطقه‌گرایی ۱۲۲

فصل سوم: از کرمان تا بهشت

گفتار اول: تولد تا فرماندهی ۱۲۷
گفتار دوم: تا پایان داعش ۱۲۹
گفتار سوم: از ترورهای نافرجام تا شهادت ۱۳۱
وصیت نامه ۱۳۲
منابع و مأخذ ۱۴۷

**Paper from well managed forests
and controlled sources**

کاغذ این کتاب از جنگل‌ها و منابع
کاملاً مدیریت شده تهیه شده است.

مقدمه‌ی ناشر

سیزدهم دی‌ماه سال ۱۳۹۸ هجری شمسی بود که ترور مؤثرترین فرمانده مبارزه با تروریست‌های داعش در منطقه به وسیله‌ی پهباد و به دست نیروهای آمریکایی و با فرمان مستقیم ترامپ رئیس‌جمهور وقت این کشور، مردم جهان را در بهت و اندوهی بزرگ فرو برد.

تا کنون این تراژدی از زوایای مختلفی مورد بررسی قرار گرفته است ولی بررسی آن از نگاه حقوق بین‌الملل بسیار ضروری به نظر می‌رسد. لکن سوال اینجاست که ترور یک مقام عالی‌رتبه نظامی دولتی آن‌هم نه در میدان نبرد بلکه در سفری رسمی و نه برای مأموریت نظامی بلکه در مأموریتی سیاسی به منظور گفت‌وگو با مقامات رسمی کشور میزبان در راستای کاهش تنش‌های منطقه‌ای، در نظام حقوقی بین‌الملل در قالب کدام مفاهیم و مقولات حقوقی قابل پیگیری است؟ و پیامدهای این اقدام آمریکا از منظر حقوق بین‌الملل چه می‌تواند باشد؟

توجیهات مقامات آمریکایی عمدتاً حول مفهوم «دفاع

مشروع» مطرح شده و براساس نظرات حقوقدانان و پژوهشگران بین‌الملل فاقد هرگونه وجهت حقوقی است؛ در واقع آن‌ها این عمل را مصداق مسلم توسل به زور غیرقانونی دانسته و مغایر منشور ملل متحد به شمار آورده‌اند؛ همچنین این امر ناقض توافقات دوجانبه آمریکا با عراق، به‌ویژه موافقتنامه امنیتی بوده و مصداق عمل تجاوزکارانه شناخته می‌شود که مسئولیت کیفری عوامل دخیل در ارتکاب این جنایت را فراهم می‌کند.

فصل اول نوشتار پیش‌رو ضمن بررسی زندگی سراسر مبارزه سردار سپهبد حاج قاسم سلیمانی، فرمانده مجاهدی که به دست بدترین انسان‌ها و شقی‌ترین دشمنان بشریت شهید شد به این سؤال پاسخ می‌دهد که چرا باید اندیشه و مکتب حاج قاسم را گسترش داد و از خون او دفاع کرد؟ فصل دوم نیز تلاشی است برای پاسخ به این پرسش مهم که پیامدهای حقوقی از منظر حقوق بین‌الملل در این اقدام جنایتکارانه چه بوده است؟ تا بلکه با پاسخ به این دو سؤال با ارزش و کنکاش حول آن قدمی هرچند کوتاه در این زمینه برداشته باشیم. فصل سوم نیز روایتی است موجز از تولد حاج قاسم در کرمان تا شهادت ایشان در عراق؛ سپس نیز وصیت‌نامه این شهید بزرگوار آورده شده است.

امید است شاهد انتشار پژوهش‌های بیشتری در راستای محکومیت مقامات آمریکایی به عنوان عاملان «جنایت علیه بشریت» باشیم.

فصل اول
حکمت مرزبانی

**سردار سپهبد حاج قاسم سلیمانی، فرمانده مجاهدی بود که
به دست بدترین انسان‌ها و شقی‌ترین دشمنان بشریت شهید
شد.**

گفتار اول

چرا باید اندیشه حاج قاسم را گسترش داد و از خون او دفاع کرد؟

حضرت امام خامنه‌ای (مد ظله العالی) پس از شهادت سردار سرافراز اسلام حاج قاسم سلیمانی به تاریخ ۱۳۹۸/۱۰/۲۷ فرمودند: «به شهید حاج قاسم سلیمانی به چشم یک فرد نگاه نکنیم؛ به چشم یک مکتب، یک راه و یک مدرسه درس آموز نگاه کنیم.»

این کلام مقام معظم رهبری نشان از آن دارد که ضروری است «حاج قاسم سلیمانی» بدل به «مسئله» و موضوعی مهم در زندگی ما شود. برای مسئله شدن مولفه‌ای بایستی سوالات بسیاری طرح کرد. نخستین و بدیهی‌ترین پرسش هم این است که چرا سردار به دست آمریکایی‌ها ترور شد و به شهادت رسید؟ چرا آن‌ها باید به زعم خود برای از میان برداشتن سرباز ولایت دست به طراحی عملیاتی پیچیده بزنند؟ پاسخ به همین تک سوال مهم و پراهمیت ما را به تدقیق و تحقیق در زندگی، سلوک و

مجاهدت‌های سردار خواهد کشاند.

اما نکته حائز اهمیت این است که باید برای چنین تحقیق و تفحصی، مسئله و پرسشی را به همراه داشته باشیم. ممکن است رفتن پی تحقیق در خصوص زندگی و مجاهدت‌های حاج قاسم بدون این سوالات، ما را به بیراهه کشانده و دست‌مان را از «مکتب سلیمانی» کوتاه کند. مبحث دیگر این است که به هر حال پژوهشگران و دغدغه‌مندان این عرصه با بضاعت فکری خود سراغ این مسئله و موضوع پژوهشی خواهند رفت و شاید مجموع این پژوهش‌ها بتواند چراغی به سمت نشانه‌های «مکتب سلیمانی» روشن کند.

در کتاب «معاصریت تاریخ» اشاره شده است پس از آغاز بحران سوریه و عراق بود که آرام آرام نام حاج قاسم سلیمانی در رسانه‌ها مطرح شد؛ در سال‌های منتهی به شهادت این سپهبد شهید نیز کتاب‌هایی با موضوع و محوریت مجاهدت‌های ایشان به کتابفروشی‌ها راه پیدا کرد. شدت گرفتن جنگ در سوریه و عیان شدن حضور حماسی سردار سلیمانی و نیروهایش و به شهادت رسیدن دلاور مردانی از جنس ایثار با نام مدافعان حرم حضرت زینب کبری (س) به دست تروریست‌های تکفیری که به طرزی سبعانه صورت می‌گرفت و امتداد خط سرخ سلوک شیعه را یادآور می‌شد، نگاه مردم و رسانه‌ها را به سمت مجاهدت‌های سردار و یارانش کشاند. مجاهدت‌هایی که در جهت پاسداری از اسلام،

دفاع از مرزهای جهان اسلام و دفاع از میهن اسلامی ما - البته خارج از مرزها - بود.

تا سال‌های پیش از شهادت حاج قاسم، کار رسانه‌ها در باب تبیین علت حضور سردار در منطقه ضعیف بود. رسانه‌های ایران قافیه را به حجم تبلیغات دروغین رسانه‌های بیگانه باخته بودند؛ شاهد مثال هم صداهای مخالفی است که با ندای «سوریه را رها کن / فکری به حال ما کن» در کشور بلند شده بود. این شعار مستقیماً از تبلیغات سوء رسانه‌های بیگانه اقتباس شده بود؛ چرا که رسانه‌های ایرانی نتوانسته بودند تشریح و تفسیر کنند که حضور سردار و همراهانش اتفاقاً به جهت تفکر نسبت به وضعیت ایرانیان بود. به واقع رسانه‌های داخلی باید آن تبلیغات سوء رسانه‌های بیگانه را خنثی می‌کردند؛ اما نتوانسته بودند همان جریانی را که موجب نابسامانی اقتصاد ایران شده بود، بله درست همان جریان را که با تجهیز و علم کردن گروه‌های تروریستی تکفیری، ناامن کردن ایران را در دستور کار داشت بی‌اثر کنند. هرچند که در این بین شخص سردار میان ایرانیان به‌ویژه نوجوانان و جوانان محبوبیت ویژه‌ای داشت.

اما دقیقاً پس از شهادت این سردار بلندآوازه، اکثر رسانه‌های کشور در خصوص زندگی و شهادت او نوشتند و اخبار متنوع مناسبی را منتشر کردند. به مرور گزارش‌های خبری متعددی درباره زندگی حاج قاسم و تاریخ شفاهی حضور این فرمانده و